

Numerul 13. Oradea-mare 31 martie (12 aprilie) 1896. Anul XXXII.

Ese duminica. Abonament pe an 10 fl., pe 1/2 de an 5 fl., pe trei luni 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.

Călugărița.

Sosii tocmai când se vinoptă în mănăstirea de maici Agapia așa de minunat situată. Munții se înălțau în dreapta și în stânga până la cer; brazii vijiiu în ecoul râului, care-ș făcea loc jos, murmurând. În sfârșit zărisem turlele unei biserici strălucind în pădurea întunecată. În giurul bisericii erau case cu tinde lungi de lemn, de unde porniai spre biserică pe niște lespezi de pântec așezate în formă de rațe.

Când auți zângănitul clopoștelor de la cai, ne ieși înainte maica economă, în mână cu un felinar care îi lumină fața bătrână și zbărcită și ne pofti bună venire.

Apoi apucă înainte cu legătura de chei, me duse de-alungul tindei de lemn, prin clădirea tăcută, în care se vedea ici și colo lunecând repede câte o lumină mică. La capătul tindei, îmi deschise o ușă, aprinse o luminare în odăița

SORA BUNĂ.

mică și curată ale cărei ziduri erau albe ca zăpada, ca și pernele ce se urcau până în tavan pe un divan, care ținua slugiă de canapea, iar noaptea de pat. În odăiță se mai aflau o mescioră de brad, un scaunel, un fel de cufăr, o oglindă mică, două icône, și câteva scôrțe. Eu eșii iarăș în tindă, după ce plecă maica iconoma repede, ca să-mi aducă brânză, pâne și vin. Atunci îmi adusei aminte, că aveam în mănăstire două rude, pe care nu le mai vădusem din copilărie, dar care de sigur își vor aduce aminte de mine.

Intrebai pe maica iconoma de ele și aflai că erau acolo și că erau să se călugărescă în curând.

— Are să fie frumos, îmi țise ea.

Și me sfătui să stau să văd și eu.

Pe urmă plecă iarăș repede și rămăsei o bucată bună de vreme prin întunec, rădemat de un stâlp al tindei, uitându-me la curtea tă-

cută în care numai din timp în timp trecea câte o umbră neagră cu câte o lumină mică în mână și se ducea în biserică ori pierea în vre una din chilii. Cugețam la viața ce duceau femeile acolo. Me gândii la cele doue fetițe vesele, fragede, cu care me jucasem odinioară. Erau să se facă călugărițe. Trebuie să se fie schimbat mult, amândouă. Le chemă Veniamina și Evghenia.

Intunerecul se lăsă tot mai des și stele începeau să scânteieze peste zidurile de munți pe singura bucată de cer ce se putea vedea.

În sfârșit se auziră niște pași; veniă maica iconoma, și la lumina felinarului ce ținea în mână și care tremurâ incoci și incolore, vădui la spatele ei doue fețe tinere de o frumusețe fermecătoare. Una eră ca un trandafir la față și avea trăsături fine clasice și ochi albaștri strălucitori; cealaltă eră ócheșe și palidă, cu ochi mari catifelaji, cu sprincene negre, cu buze pline. Ea semănă cu o Odaliscă, iar cealaltă cu o Madonă, de și frumusețea lor eră pe jumătate ascunsă cu vëlul des și negru.

N'avui vreme multă ca să le admir, căci se strecurară pe lângă bătrână și sburară spre mine, me luară de gât și me sărutară prieteneșce strigând:

— Bine ai venit, iubite vere! Ne mai cunoști! Noi te-am fi recunoscut ori când! Eu sânt Veniamina, și uite și Evghenia!... Ce bine ne pare că ai venit!

Le poftii să intre în odaia mea, și maica iconoma spuse că pot să stea puțin la mine.

Cum rămăserăm singuri, începură să plângă amândouă.

— Ah! vere! ajută-ne!.. Scapă-ne, până ce mai e vreme! Poimâne trebuie să ne călugărim! Tata e fără milă!

— V'a adus de mici copile, aici?

— Da, țise Odaliscă, și fără milă ne-a lăsat aci. Am plâns și ne-am rugat insedar... Când tata și mama s'au urcat în trăsură să plece, lăsându-ne aici, ne-am agățat de rôte, ca să nu-i lăsăm să plece fără noi. Dar călugărițele ne-au luat pe sus, mama ș-a întors capul, și surugiul a biciuit caii de au pornit. La început ne-am purtat ca niște nebune, dar blânda stăriță are mână de fier și voință de oțel și știe cum să potolască spiritele nesupuse.

— Și de ce?.. Din pricina păcătoșilor de bani! țise Evghenia.

— Da; fratelui nostru îi trebuia moștenire frumósă și surorii noastre zestre mare, și pentru că eram prea mulți în familie, pe noi ne-a desmoștenit și ne-a închis în mănăstire.

— Dar eu nu vreau să me călugăresc!.. Și nu me călugăresc... Să vedem, o să potă să me siléscă! strigă Veniamina.

Și ochii ei luminoși scânteiară, pe când o roșéță aprinsă îi acoperi fața. Nările ei subțiri tremurau.

— Vrei să-mi veđi părul, pe care vor să mi-l taie? întrebă ea.

Și cu o mișcare furiósă își smulse vëlul de pe cap și-și scutură pe spate părul care o acoperi până în călcăie, ca o manta de aur.

Eu rămăsei uimit și inima începă să-mi bată cu putere, pe când lacrimi mari curgeau din ochii catifelaji ai Evgheniei, fără a-i roși, ceea ce dete frumuseței ei un farmec ne mai văduț.

— Dar ce pot eu să fac, bietele de voi! Nici măcar nu pot lua de soție pe una din voi, pentru că sântem veri, și n'am găsi nici un preot care să ne

cupune!... Am să vorbesc cu tatăl și fratele vostru!

— Tata nu ne iubeșce și n'are inimă, și pe fratele nostru îl cunoșcem, n'are să ne ajute cu nimic, țise Veniamina cu amărăciune.

— Interesul lui e să ne închidă, pentru ca să-i rămână lui totă averea părinților noștri, țise Evghenia! Și nu știu cum mai vorbeșce Veniamina. Tóte sânt în sedar!...

Vorbirăm mai mult împreună, și de óre ce eram câteș trei tineri, ne inveselirăm iarăș, ne aduserăm aminte de nebuniile ce făcăm când eram copii și riserăm. Și pe urmă ele plănsură iarăș, pentru că tóte trecuseră, și acum trebuiau să se facă călugărițe, să se prefacă că se rógă cu sfințenie, și pe urmă să se certe ca tóte femeile de rând.

— Când vom fi călugărițe, o să avem mai multă libertate, țise Evghenia.

— Frumósă libertate, când ești legată pe vecie... Pe vecie, vere!... Știi tu ce însemnéză acésta? Numai mórtea ne va scápă.

Maica iconoma veniă. Veniamina își acoperi repede capul.

— De la mieđuț noptii până la doue sântem în biserică... Vii?

Și rămăsei singur cu gândurile mele.

Auđisem într'adevăr adesea ori că eră obicei de închideau în mănăstiri pe fete când erau prea multe la părinți, dar eră cu totul altceva să veđi acésta cu ochii.

Me întinsei în pat, ca să me odihnesc puțin de drum, dar nu putui adormi.

Cine voieșce să cunoșcă întréga poesie a unei mănăstiri româneșci, trebuie să o vedă nóptea.

La mieđuț noptii se auđi tóca bătând.

Acésta este o rămășiță de pe timpurile Turcilor, când nu eră voie să sune clopotele.

O călugăriță în manta lungă și largă ocoleșce cu pas măsurat biserică. Ea ține în mână o scândură subțire, pe care bate cu un ciocan de lemn, scoțând deosebite tonuri după poziția lemnului astfel, încât se produce o melodie în tóta forma, o melodie care te mișcă puternic. După ce inconjoră biserică de trei ori, începe tragerea clopotelor, care sună în nóptea liniștită, și se aude apoi răsunând în munți. Eu ieșisem de mult afară în tindă și vedeam schimbarea ce luă biserică și cum la cel dintei sunet de clopot tóte se inviorau impregiur.

Tóte ușile se deschiseră, tindele și lespeđile de petró se umplură de forme negre, și biserică se lumină pe dinăuntru. Curénd pe urmă răsună și un cor mare de voci.

Când intrai în biserică, văđui mai întéiu numai pe Veniamina, care sta plecată înainte în strană, cu luminarea în mână, și cântă uitându-se pe o carte mare. Ea eră fórté galbenă; profilul ei luminat tare, eră admirabil și mișcarea buzelor, când se deschideau ca să cânte, eră fermecătoare.

Îmi plimbai pretutindeni privirile și văđui în scaunul ei pe stăriță, o femeie împunătoare cu trăsături accentuate și privirea de vultur, care într'adevăr părea potrivită să facă să tremure cele câteva sute de călugărițe și să le siléscă să se supuie cu totul.

(Finea va urmă.)

CARMEN SYLVA.

C o Ț o f a n a .*

— Legendă populară —

Mai de mult, pe când păxiá.
Lupu oi la rënd cu cânii,
Coțofana — spun bătrânii —
Códă nici de léc n'avea.

Ins' odată s'a 'ntêmplat
Undeva o nuntă mare —
Se 'nsurá in depártare
Un fecior de împérat.

Și la nuntă adunați:
Óspeți mulți! — o 'ntrégă lume!
Tot boeri cu falnic nime,
Crai, crăese și 'mpérați.

Dar mâncări!.. să tot privești...
Ce de bunătăți pe mese!
Ce de büturi alese!...
Ca la nunți împératești.

Și când ospétau mai bine
Pe la mese toți, voioși,
Sub salcâmi și tei frunđoși:
Hop! și coțofana vine —

Bércă, cum pe-atunci erá, —
Și sburând din loc in loc
Printre cei meseni, din cioc
Oam așa-fel cuvëntá:

„Țircă! țirc!... Ospéțul fie
»Intr'un cías bun pentru miri!
»Să trăiți, dragi mosafiri,
»Dați-mi un oscior și mie!...“

Óspeții, când o vęđurá,
Ha-ha-ha!... de ea au rís.
Iarú unii: „Hiș!“ i-au đis,
„Piei de-acilea, pociturá!...“

Dar ea, așa!.. — Țirca! țarcă!
„De la nuntă de 'mpérat,
„Până nu m'am săturat,
„Cum să plec? nebună-s par cá?..“

— „Bre!“ — i grăđ atunci din grai
Bucătarul, un țigan,
Ce-aducea mâncări taman:
„Cioră!.. Cum?.. rușine n'ai?..“

„Sta-i, că-ți dau eu os de ros!..“
Și cu lingura, ce-avea,
Svírr! d'odată după ea —
Mi-o lorí așa vęrtos:

Incăt lingura pe loc,
Cu gávanul ei rotund,
Ca o kódă 'n carne-afund
I s'a 'nfipt... Ospéț, ori foc?..

* Prin unele ținuturi românești acésta pasere se mai nu mește și: Sarcă, țarcă, ciorobară, etc.

Biéta pasere! să cadă,
Ș-altă nu!.. In sbor turbat
Câte chipuri n'a 'ncercat,
Dór s'o desbără de nadă!..

Géba ori-ce sbuciumare...
A rēmas așa, sērmana.
Și d'atuncea coțofana
Códă-atát de lungá are.

Dar, de și-a pățit-o reu,
Tot se duce p'unde șcie
Mosafiri că au să vie, —
Chefurile-i plac mereu.

D'aia noi, când o vedem
Sus pe gard, prin pari, saltând,
Ne inveselim, đicēnd:
„Astăđi óspeți o s'avem...“

P. DULFU.

Bibliografie

Gheorghe din Moldova, Poesii (1880—1889).

Raport presintat Academiei Române.

Am onóre de a aduce dvóstre aprecierile mele asupra cărții cu titlul „Poesii“ de Gheorghe din Moldova (1880—1889). Acest op, prezentat la concurs pentru anul incetát academic, are o estindere de 152 pagine format mic. Volumul cuprinde 84 de bucăți in versuri.

Forma. Din respectul formei observ, că in genere limba, de care se servă junele poet este destul de bună. Adesea el întelnește graiul simplu și armonios al poporului.

Versul in genere este destul de fluid și de sprinten. Afectionând versul scurt, autorul ne dá doue singure poesii in versuri de 26 silabe. („Cale bună“, pag. 66 și „Primăvera“, pag. 104.) E de observat, că in multe locuri versul pécătuește in privința ritmului. Așa, d. e., in versurile următoare:

- Când de-asupra mea s'aratá perpelíța speriatá (pag. 35.)
- Lațuríle de robie (pag. 36.)
- Ca și o pícaturá d'apá (pag. 47.)
- Oilé trag la mulsóre [pag. 104.]
- Rađelé lunéi balae [pag. 132.]
- Inimá unui popor [pag. 115.]
- Câteva stihúri frumoșe [pag. 136.]
- In brațelé tale pustii [pag. 139.]
- Eu flutír ce m'am atins [pag. 134.]

Acestea nu sânt unicele erori ritmice de relevat. In versuri scurte mai peste tot, de opt silabe cu șepte, asemenea erori și mai de regretat decât in versurile lungi.

Adevérat că versul popular este adesea plin de asemenea erori, dar dl Gheorghe din Moldova le putea evitá, lásând numai poporului să đică:

La mijlocul bréului,
Unde-i greul șoimului,

și dlui să dea versuri corecte.

Din punctul de vedere al rimei, nu me impacă:

Căpătău rimând cu *tăi* [pag. 25.]
 Ieși cu *urîeș* [pag. 32.]
 Nedreptate cu *tóte* [pag. 55.]
 Pădureți cu *ie-ți*,
 Plopă cu te *apropiu* [pag. 82.]
 Trece cu *răce*, in loc de *rece* [pag. 97.]
 Petruită mohorită [pag. 105.]
 Muieți cu *creș* [pag. 132.]
 Brață la singular. ca să rimeze cu *viață* [pag. 133.] etc.]

Vorba brață, in loc de brațe, nu este singura greșelă gramaticală; autorul scrie *fiere* in loc de *fiară* (pag. 36). „Dona Ella, ce *tresai*“ in loc de *trăsari* (pag. 50). Dar încă elisiuni, ca cea de la pag. 134:

Când nóptea *ar'* să-ți spună.

Ar in loc de *are*, ca să incapă in vers. Ba aci este eróre și de intrebuintare de timp. Urmase să *șică*, că nóptea *îți va* spune, dar atunci poetul nu mai găsiá rima pentru *împreună* in versul de mai la vale.

La pag. 112 autorul *șice*: „*Nópte-amar* posomomorită“. Dar sfădit reu cu gramatica, mi se pare autorul in aceste doué versuri:

Bat-o, dómne, pacostea
 Pe pustiea dragostea [pag. 5.]

Rimele defectuóse sînt cu atît mai puțin de îngăduit in poesiile dlui Gheorghe din Moldova, cu cât dsa, in marea parte din poesiile dsale, se servă de versuri albe, intrebuinteză moda de curênd introdusă in versificațiunea românescă de a face să urmeze câte 2 și 3 versuri nerimate și numai ici-colea câte unul rimat. Așá bună-óră, sînt versurile următoare:

Cale bună, cale bună; cine șcie 'n astă lume
 Décă póte vre odată noi de-acum ne-om mai vedé
 Plini de viéță, tinereță, plini de dragoste ca astăđi.

Dar iată versuri albe, in cari versul al decelea riméză abia cu al cincilea.

In temniță.

Intre patru ziduri negre,
 Indoit de slăbiciune,
 Cu picioarele in lanțuri
 Și cu mânilé 'n cătușe
 Șăde tata ofilit.

Pe o bancă, lângă dînsul
 Mama geme de durere
 Și pe brațele ei ține
 Copilița ce zimbeșce
 La sêrmanul osândit.

Se intrebuinteză de câțva timp de poeții noștri versuri opt-silabice, rimând numai doué din patru. Să admitem acésta, pentru că in realitate cele patru versuri se pot considerá ca versuri de 16 silabe rupte la emistich. In citațiunea de sus de la dl Gheorghe din Moldova ar urmá, ca versul să fie de câte patru-șeci de silabe, ca să ajungem să rimeze versul de la strofa întâia cu cel din urmă de la strofa a doua!

Se întélesc in lucrarea ce analizăm, pe alocurea

și versuri de adevărată umplutură, bună-óră, ca in cele doué următoare:

Me uit la dînsa și-mi *șic* in mine:
 Îmi plac și fragi — *șimțesc pré bine*...

„Șimțesc prea bine“ e o umplutură, necesită de rima versului întâiu.

Nevoia rimei a împins de multe ori pe poet să strice o lucrare frumoasă. Așá in poesia „Iad și Raiu“, descriind pe un copil drăguț, care

Pe pămênt creșuse 'n Crist

ne spune, că:

Pe a Raiului cărare
 Se 'ndreptă tăcut și *trist*.

Băiatul nu avea de ce să fie trist, mergênd la Raiu, dar vorba *trist* rimă bine cu *Crist!*

Din cele mai sus șise, domnilor colegi, puteți intélege, că forma in cartea dlui Gheorghe din Moldova lasă de dorit.

Să vedem inse ce avem de șis despre fond.

Fondul. In gengere, poetul nostru scrie in genul erotic, ba chiar adesea erotismul este împins mai departe decât să-l póta premiá o Academie.

Veđi la pag. 8 poesia „Sărăcie“; veđi mai ales la pag. 72 poesia: „De ce nu-mi vii“.

Nu prea intéleg deosebirea ce autorul face intre *amor* și *iubire*, când scrie:

Că de când ti *șic iubire*,
 Indrăgesc intr'o neșcire

Și de când ti *șic amor*,
 Indrăgesc de me omor. [Pag. 5.]

Cu tótă acésta subtilitate, ce n'o intéleg, de definițiune a iubirii și a amorului, poetul cântă frumos dragostea in poesia „In pădure“ (pag. 6), „Iad și Raiu“ (pag. 12), „Straja“ (pag. 25), „Gândul“ (pag. 26); asemenea poesia „De o potrivă“ la pag. 29; asemenea „Visuri“ (pag. 30) Te-am iubit“ (pag. 31).

Pesimismul, melancolia, bóla secolului inspiră și ea pe poet.

Dînsul ne spune că:

Am deschis a sorții carte
 Și intr'ênsa m'am uitat;
 Dar vedênd ce me așteptă,
 Am inchis-o și-am oftat.

Fiecare filă 'ntr'ênsa
 Erá 'n negru incadrată;
 Iar pe pagina din urmă
 N'am găsit nici o erată

Veđi și „Doina“ (pag. 80), „Singurătatea“ (pag. 138), „Melancolia“ (pag. 126).

Poetul iubeșce natura, dar nu găseșce pe paleta sa colori vii, pentru a o descrie, decât asociind-o la amoruri.

Erotismul, manifestându-se in lanul aurit de spice, in iérba in florită, care cade sub firul cósiei, dá poetului ocațiuni de a încercá, de multe ori cu succes, lira

Rugăciunea.

poporală. Aşa „Cantilena“ (pag. 62), „Unde ești?“ (pag. 68), „Nu te am uitat“ (pag. 69).

Totuș este o bucată, în care autorul dă un frumos pastel, sub titlul „Primăvera“ (pag. 104). (A se vedea mai la vale. Red.)

În genul baladei populare voiu cită, cu toate greșelile ei, ce se pot lesne releva la citire, poezia „Puica Radului“ (pag. 142).

Córda politică, și aici națională și patriotică, nu lipsește de tot pe lira poetului.

Poesia „În ștrâng“ (pag. 114) va rămâne pentru mine o enigmă.

Fată mândră și bălaie,
Un chip dulce, cu chip blând,
Tu, ce-ai fost mereu muncită
De-un așa de falnic gând,

Ți-a fost partea ta pe lume,
Ștrângul cel îngrozitor,
De te plânge și ați încă
Înima unui popor.

Dar pe capete de ómeni
Când coróne n'or mai sta, —
O cunună de verși lauri
Tot va 'nceinge fruntea ta.

Judecați:

De ce se spânzură? Care i-a fost „falnicul gând“?
Cine este această fată, care se spânzură?

Mister!

Nu mai lămurită este poezia politică „Vis“
(pag. 36).

S'auziá zgomot de fiere,
Strigăte de bucurie.
Ca și cum lumea-și fărmasă
Lanțurile de robie.

Bubuitul lung de arme
Me făcu din pat să sar,
Socotind că-a lumii bunuri
Ațișat-au lupta iar.

Ș-am eșit în pragul ușii
Să privesc plebea luptând, —
Ș-am vădut-o strînsă rótă,
În mâni torțile ținând.

Iar în mijlocu-i sta falnic
Un nou rege 'n coronat.
Am privit, mi-am întors capul —
Și m'am dus de m'am culcat.

Ce o fi vrînd să dîcă poetul în aceste 16 versuri?
Iarăș mister!

Mai domerit cântă poetul „România iridentă“
(pag. 120).

Decât, decât e domerită și patriotică, nu putem
dîce că e și de merit. Locuri comune, prosă de jurnalaș
de lieani, dirésă în versuri comune și pline de
erori de versificațiune și mai ales de ritm.

Mai bine și mai energice sînt următoarele versuri:

Cantec (pag. 22).

Frunză verde de dudău,
Reu erá 'naintea reu,

Când ciocoiul cel străin
Te umplea de-amar și chin.

Dar acuma-i și mai reu,
Că ciocoiu-i frate-teu,
Că-i român și că-i creștin
Și la suflet tot hain.

Din toate cele ce preced, domnilor colegi, dvóstre
veți înțelege, că ori cât mi-a plăcut de a afla în cele
152 de pagini ale volumului dlui Gheorghe din Mol-
dova unele versuri, unele cântări, acestea neconstituind
majoritatea culegerii lui, eu me sfîesc de a le prezenta
dvóstre pentru premiare.

De sigur junele autor (presupun că e june) nu e
lipsit de talent și de originalitate. Dar nu cu primul
seu mic volum póte spera să ajungă la inima dvóstre,
la care n'a aflat răsunet, în anul trecut, nici volumul
de versuri ale poetului Vlăhuță.

În pesimismul seu, dl Gheorghe din Moldova dîce
unde va (pag. 136):

Remâné-va după mine
Un ulcior întreg de óse
Și 'ntre mii de versuri rîde
Câte-va stihuri frumoase...

De la el depinde, ca punându-se pe lucru, ne-
grăbindu-se a publica versurile, fără a le trece mult
și neincetat la rîdea, să aducă Academiei cât de cu-
rînd o culegere nouă de poezii, cu mult superioare în
formă și fond volumului ce analizăm.

V. A. URECHIA.

Cernăuțul și suburbiile sale.

(Schiță topo-etnografică și istorică.)

(Fine.)

Cernăuțul și suburbiile sale. În Horecea veche (Alt-Horecea, Stadt-Horecea) se
află o biserică de lemn și o școlă comunală de 2
clase. La ea umblau în 1894: 97 Români, 7 Ru-
teni, 17 Germani, conducător: M. Pitei (român); în
vătătorii: 1 Român. Ea-i fundată în 1876. Cabi-
net de cetire se înființază acuma.

În Horecea-mănăstirei vel Ludi-Horecei e o școlă
de 1 clasă. La ea umblau: 82 Români, 19 Ruteni, 1
German, învățător: N. Șcraba. — Anul fundării 1883.
Aici e de lipsă un cabinet de cetire.

Caliceanca.

Caliceanca e spre nord-ost de Cernăuți. O parte
se întinde pe vale și pe o costă lungă alătura cu
Prutul, iar alta parte ajunge spre Horecea între doue
coste. — Caliceanca din Cernăuți mai nu se vede de
fel. — Aici se află o biserică veche de lemn, trans-
mutată din Cernăuți în 1876 pe spesele fondului. Ea
eră aședată și zidită în 1783 pe locul bisericeii, ce se
numia „domnescă“. Biserica domnescă a fost zidită de
principele Moldovei Nicolai Alesandru înainte de 1735,
iar în anul 1779 a fost mutată de la Cernăuți de pe
piața sfintei Maria de lângă fântâna turcescă la Șe-
răuții-de-jos. — În biserica din Caliceanca cu hramul
adormirei maicei Domnului nu se ține în ficare du-
minecă și serbătore liturgie spre dauna copilașilor de

la școala de acolo și a nației române. — Școala e de 4 clase. În 1894 umblau: 81 Români, 50 Ruteni, 67 Germani, 39 Poloni, 5 Cehi. Conducător: P. Pitei (român); învățători: 1 Român și 3 învățătoare, 1 Rutână, 2 Polone, una din ele e galițienă. — Ea-i fondată în 1873. — Cabinet de cetire nu-i, de și e de mare lipsă.

Clocucița.

E așezată spre nord-vest de la Cernăuți, pe niște coste întinse și largi, ce se înalță spre apus tot mai mult. Prin mijlocul Clocuciței se mai află dâmburi și ripi, prin cari se revărsă pârul Clocuciței spre gară, pe partea dreaptă a Prutului. Pe o costă de-acolo se află o bisericuță de lemn, transferată în colo din oraș în 1874. Ea eră situată înainte pe strada sfintei Treimi, zidită în 1774 de episcopul Rădăuțului Dositei Cherescul și de fratele lui Ilie, Staroste și Mare-Medelnicer, dimpreună cu soția sa Ecaterina. — Liturgie se ține în ea numai de vro câteva ori pe an — spre dauna românilor. — Clocucienii în mijlocul redeșteptării generale a românilor se deșteptă și ei în mod imbucurător.

Școala e de 4 clase. În 1894 umblă la ea: 140 Români, 78 Ruteni, 79 Germani, 29 Poloni; conducător: A. Cantemir (român), un bărbat energic, activ, simpatice și plin de zel pentru interesele naționale. Învățători 4, dintr'aceștia 1 Româncă și 1 Galițiană. — Anul fundării: 1872. — Aici s'a mai înființat și un cabinet de cetire „Lumina“.

Roșșa (Roș.)

Acest suburbiu e așezat pe un șes lung și larg, care înse e mai mult o costă întinsă, ce se înalță tot mai mult spre nord-vest și culminează în dealul Țeținei. Pe Țețina se află niște remășiți vechi, niște ruini din secolul al 13. Ele sunt părți dintr'o cetățuie, zidită de Cavalerii ordinului german și de Ioaniți (Johanniter-Orden.) — Partea spre amiezădi a Roșei e așezată pe vale și pârui, parte pe un deal ce se cheamă: „pe Stâncă“; nu departe de aici se află și o poiană, numită „Poiana roșă“, ea-i întreruptă de unele ripi și gropi. Pe Stâncă lipsește școala: ea-i înse o necesitate indispensabilă pe acestea locuri. — Biserică e zidită din lemn în 1768 de Constantin Ianoș, Constantin și Lazar Grecu, Stanislau Grigoraș, Ion și Vasile Zama. În 1833 a fost ea reparată. E veche, afumată, neagră și mică, de nu poți ceti evangelia în ușile împărătești. Acuma se zidește o biserică mândră, spațioasă, cu cinci turnuri, din cărămidă.

În Roș is doue școli: una cam la mijloc și alta lângă Țețina.

Școala de la mijloc e de 4 clase. La ea umblau în 1894: 143 Români, 3 Ruteni, 157 Germani, 2 Slovaci; conducător: Krupka (venit cine-l mai știe de pe unde); învățători 4, dintre ei: 2 Români, 1 Rutână și 1 învățătoare calificată pentru limba germană și rutână. — Anul fundării: 1816.

Școala din Țețina (Roș) e de 2 clase. La ea umblau: 146 Români, 9 Germani; conducător: Kozak (nu se știe ce-i?); învățători: 1 Român; fondată în 1891; în întreg suburbul ar trebui să fie trei cabinete de cetire, dară nu-i nici unul. — Da la ce trebuie?... Români și așa locuiesc pe la margini, și apoi e mai bine să bojbăescă ei prin întuneric și unii prin crășme, legându-se...

Mănăstериște.

Ea e așezată spre amiezădi de la Cernăuți. E imprăsciată pe șes, numai partea ei nordică e pe dâmburi și pe vale, în care se află și un pârui curgând în jos... Aici e o școală comună de 4 clase. La ea umblau în 1894: 105 Români, 47 Ruteni, 160 Germani, 9 Poloni, 1 Ceh. Conducător: Kaindel (armeno-polon); învățători: 5 și anume: 2 Români, 2 Românce, 1 Galițienă. — De ore-ce în conducătorul școlii acestei nu se pôte pune mare incredere, de aceea și numărul cu privire la copiii români nu se pôte privi ca esact. — Aici un cabinet de cetire e așa de trebuință ca pânea de tôte zilele, precum și o bisericuță de pĕtră, ca să aibă copiii unde umblă la ascultarea sfintei liturghii, căci pe-aiurea nu le dă mâna să mĕrgă din cauza depărtării... Școala e fondată în anul 1872.

Omenii din Mănăstериște, de și mai toți is români, vorbesc între sine, când se întĕnesc, rusește; numai preotului spun: „Bună ziua“, după ce a trecut de dĕnsul, o mână ca și mai înainte. Rușine lor... Dĕcă înse se întĕnește o româncă cu o Nemțoică, vorbesc între olaltă, mĕrgĕnd împreună pe drum, iarăș numai rusește: bravo lume, departe ai ajuns!... rele timpuri...

Din acĕsta icônă, de și cam palidă, făcută despre starea lucrurilor orașului Cernăuți și a suburbii-lor sale, se pôte ușor înțelegi, în ce proporție se află Români față de elementele străine conlocuitoare în ceea ce privește progresul lor cultural pe la școli; totodată mai pôte din aceste referințe mai sus pe scurt schițate fiecare om — locuiescă el ori unde: ori spre miĕdănopte, ori spre miĕdădi, ori spre resărit, ori spre apusul țĕrii — pôte — dĕc — să cuhoscă și acĕsta fără oș-care opintire și greutate — că Bucovina are mulți pețitori vorbitori în graiu străin, mai ales din Galiția și că, de și acĕsta mirēsă blândă și bună nu-i primește pe ei — pe acei pețitori — cu drag și cu zimbet pe buze, totuș ei se viră în ochii ei, mănâncă din pânea ei cea dulce și gustosă și albă ca omĕtul, și pe urmă îi sânt nemulțamitori, îi rănesc inima, o necin-stesc, o fac să lăcrămeze...

IÓN V. PAȘCAN.

Primăveră.

*În pîrlögă, băietanii, cu cămeșile 'negrite,
Arși de sóre, trag de-a valma cu juncanii lor la jug,
Pe când veșnicii tovarăși, cărdul ciorilor cernite
Vĕnătore fac de rîme, după dĕrele de plug.*

*Peste deluri, de prin codri, — ciripit de păsărele.
Prelungit își dĕce cucul monotonu-i cântec trist,
Oile trag la mulsóre, iar a gale printre ele
Somnolența-și duce leneș urechiatul pesimist.*

*De pe muche se pogoră lung șosĕua pietruită,
Ce cotind în vale pare o panglică mohorită, —
Peste care calcă 'n tihnă un tabon de cărăuși;*

*Iar la umbră 'n glĕa môle, eu me 'ntind în lenevie,
Cu sulcina și cu cimbrul cislĕind filosofie,
Pe când mĕntea mi-o 'ncălcește biziit de cărăbuși.*

GHEORGHE DIN MOLDOVA.

POPORUL.

Strigături.

In nrul 9 al fôiei beletristice și enciclopedice „Familia“ am cetit cu mare plăcere strigăturile dlui A. L. B. din Prisaca, Căbești și Vălani in Biharia — Bihor, — între cari am aflat unele, cari la noi in Sălăgiu se întrebuintează in alta formă așa d. e. 3, 7 și a 8 din Vălani.

Ad 3.

Up! țup!
Puiu de lup!
Cum n'am pușcă
Să te 'mpușc;
Să iau untura din tine,
Să tocmesc inima 'n mine.

Și:

Up! țup!
Abiá me duc!
Pe sub frunța cea de nuc.
Up! țup!
Abiá me trag!
Pe sub frunța cea de fag.

Ad 7.

Dragu-mi-i cu cine joc,
Că amirósă-a busuioc;
Dđeu deie-i noroc:
Și cu cine am jucat,
Dđeu noroc i-a dat.

Ad 8.

Mărită-m'aș și m'aș duce,
Nu șciu face mălai dulce;
Pe lopată nu-l șciu pune,
De nu-l voi legá cu fune.
In cuptor nu-l șciu băgá,
De nu-l voi cu covata!

Beinș 1896.

PETRU P. HERȚE.

Văetări (bocete) după morți.

1.

Mănânce-te focu mórte,
N'ai umblat cu dreptate,
Te pușesi in colțul mesii
Și ne duseși cinstea căsii,
O ierte-te Dđeu! (bis.)

2.

Remâi casă, remâi mėsă,
Că đo sora mea te lasă.
O ierte-te Dđeu!

3.

Hoi măicuță maica mea,
Ian grăește-mi un cuvânt,
Că nu-i grái mai inult.
O ierte-te Dđeu!

4.

Mare brumă ș'ó picat,
In ceta capăt de sat,

Și nimica n'ó stricat,
Numai frunța din doi nuci
Și pe mama de la prunci.

5.

Cântați clopote cu dulce,
Că măicuța mea se duce!

6.

Poruncește la sfátu,
Ca și tragă clopotu,
De și sune dealurile,
Și să stringă némurile.

7.

Hoi frățuț — frățuțul meu,
Te duseși la târg de frunță,
Și-ți luași cizme de pânză,
Și așa ț-o picat de dragi,
De 'n tină nu le mai bagi!

8.

Scólă tată, nu muri
Că vin popii și te-or duce
Și te-or băgá 'n pământ negru,
Până-i lume nu te vedu,
Și te-o băgá 'n pământ d'albu,
Până-i lume nu te d'am.

9.

Când ó fi colo de séră,
Vină tată, vină iară,
Și veđi tată ce-i vedé,
Veđi ó frunța de răchită
Și fata ta despletită.

10.

Dragii mei ce 'ngropători,
Faceți grópa cum ími place,
Că mai vine un om aóce.

11.

Deschide-te temetú,
Că mai vine ném d'al teu.
O ierte-te Dđeu!

12.

Draga me lumină-aprinsă,
Veni vântu și te stinse.

13.

Haida tată la oblac,
Și me veđi tată ce fac;
De-i vedé că nu fac bine,
Bagă-te 'n casă și-mi spune.

14.

Décă meri tată și meri,
Du-me tată și pe min,
D'acolo 'n grópă cu tine.

15.

Ia vin popii cu laslău (prapori)
Și te duc in temetău,
O ierte-te Dđeu!

Din comuna Sabolciu in Biharia.

AVRAM IGNA'

SALON

O căsătorie fericită.

De câte ori întâlneau pe amicul meu Anastase Saldabăgian, totdeauna me întrebă că de ce nu me însor?

— Numai una fericire este în lume, — dicea el cu însuflețire, — aceea ce-ți dă căsătoria. Uite-te la mine; până ce eram flăcău, duceam o viață ca vai de mine, nu aveam o clipă de tihnă, — dar de când m'am însurat, sunt pururea vesel, nu mai am nici o grije, scurtă vorbă: am ajuns un om fericit, foarte fericit.

De altă-dată adaugă:

— Să me vezi odată acasă! Să privești traiul meu fericit! Am o nevastă, bunătațe de ânger, care se face luntre-punte ca să ghicescă și să 'mplinescă la moment ceea ce doresc. Dimineța când me scol, ea m'astăptă cu dejunul gata, îmi pune zahărul în cafea, apoi îmi dă diarele și-mi spune ce este mai interesant în ele, ca să nu obosesc citind degiaba o mulțime de minciuni. După aceea ingrișește de mesă, alegând tot bucatele care-mi plac mie. Măsa noastră e o adevărată desfătare. Atențiuni gingașe, conversații pline de dragoste și trebuie să 'mpărțim ori ce bucată mai bună. La cafea neagră, ea îmi aprinde ciubucul. Ah! ce fumat! Ce delicii!... Vino odată pe la noi.

La rândul meu îl felicitam din inimă și-i răspundeam că'm să viu de sigur, dar nu me duceam, căci îmi pare foarte greșos să ved o părechie nouă dragostindu-se înaintea mea.

În cele din urmă înse, dânsul me luă de scurt și-mi flescă un termin pe când să me duc, căci me poftescă și nevastă-sa care doreșce să-mi facă cunoștința, de vreme-ce i-a vorbit mult despre mine.

Prins astfel, nu mai eră chip de scăpare și-i dădui vorba, că cu trenul de seră voiu sosi acolo.

— Îți mulțumesc, — răspunse el. Ai să vezi o căsătorie fericită.

La gară prietenul Saldabăgian me întâmpină cu o față veselă. Ne urcarăm în trăsură și în câteva minute sosirăm la casa lui.

O damă, nu prea tineră și curios îmbrăcată, ne eși înainte la scară. Ea ne salută suridând. Anastase me prezintă. Eră nevasta lui.

Prima impresiune nici decât nu eră favorabilă. Nici tineră, nici frumoasă, cu îmbrăcămintea ei ciudată, me făcea să me mir că o astfel de femeie pôte să aibă calitățile cari au fermecat atât de mult pe amicul meu. Dar în sfârșit, înfățișarea din afară de multe ori arată puțin; de sigur o fi având ea, îmi diceam, alte însușiri cari covârșesc aceste lipse și o fac plăcută. Câte femei cunosc și eu, cari nu sânt frumoșe, cu toate aceste scot din minți pe toți bărbații și par mai încântătoare decât cele mai renumite frumuseți!

Presupunerea mea s'a și adevărit. În firul convorbirilor noastre am avut privilegiul a me convinge, că dânsa este o femeie cu spirit și foarte simpatică. Iar mai târziu la mesă, recunosc cu plăcere, m'a cucerit cu totul.

Luarea aminte, ingrigirea, prevenirea, bucuria și acele multe amănunte ale unei adevărate femei de casă, cu care ne impresură la tot momentul, nu mai aveau sfârșit.

În deosebi m'a încântat înse purtarea ei față de bărbat. Nu s'a adus nimica pe mesă, ca să nu-i fi ales dânsa bucaturile cele mai bune. Și cu ce dragoste îi vorbiă! Totă vorba eră dulce ca mierea și totă privirea o văpaie de foc. Avea dreptate fratele Anastase: o bunătațe de ânger!

Toate bucatele de pe mesă erau alese anume pentru că acele îi plăceau lui, toate întocmirile făcute după gustul dânsului; ba și toaleta ei alăsă numai la dorința lui. (Asta se și cunoșcea.)

— Eu, — dicea dânsa, — n'am nici o dorință; ce-i place lui Anastase, îmi place și mie. Ne potrivim de minune. Nu-i așa, dragă?

Anastase, în fericirea sa, nu găsiă nici un cuvânt destul de frumos, ca să-i pôte tâlcui simțomintele; îi apucă dar mâna și-o acoperi de sărutări.

Apoi ridică privirea spre mine, par că voia să dică:

— Mai vedut-ai atata fericire?

Iară eu, îi răspundeam cu ochii: În adevăr, ești un om fericit.

Și m'am culcat, (îmi mărturisescă păcatul,) pizmuind pe amicul meu pentru fericirea nemărginită.

Multă vreme n'am putut s'adorm, căci scenele petrecute înaintea mea în seră acesta nu-mi mai eșiau din minte.

De odată par că aud niște vorbe din odaia vecină. Îmi par cunoscute. Ascult cu atențiune încordată. Da, da, cunosc vocea. Este a nevastei care m'a încântat în seră asta. Vorbeșce tot ea și dânsul numai din când în când bombăneșce câte-un cuvântel. Dar nu se pôte. De sigur me înșel. Vocea nu este a lor. Nu pôte fi, căci conversația acesta este o certy în totă regula. Cu neputință ca femeia aceea plină de iubire gingașe, să-și certe acuma bărbatul așa strașnic.

Me scol din pat, me duc la ușa care despărțea odaile, pun urechia aproape de ea și (cu rușine recunosc) ascult.

Și iată ce-aud:

— Anastase, decă-mi mai aduci pe cimeva 'n casă, eu am să fug.

— De ce, dragă?

— Me mai întrebă? Pentru că ești neghiob afară din cale. Decă n'aș fi eu să dreg ce strici, ar ride toți de tine. Eu nu știu unde ai crescut, de n'ai învățat cum să te porți cu omenii. Ești monoton și sec. Știu că asta ți-i firea, dar când sântem în societate, trebuie să ne călcăm pe inimă și să ne prefacem. Gândești că eu simțesc tot ce fac și vorbesc? Aș!

— Bine, dragă, tu...

— Știu ce vrei să dici. Că tu ești un om serios. Ba ești chiar ursuz. Se sperie lumea de tine. Cu firea acesta trebuie să te ții departe de societate și de omeni; eră mai bine să fi intrat în cutare mănăstire, iar nu să te însori ca să nefericești pe o biety femeie, care ș-a făcut cu totul alte iluziuni despre căsătorie și despre acela cu care avea să-și lege sortea.

— Vorbele tale me dor.

— Și pe mine me dore că mi-am ofilit tinerețea și viața lêngă un om, care nu-i vrednic de mine... Tot neghiobii...

— Eu n'am făcut în totă viața decât o singură neghiobie.

— Dat-ar fi Dumnezeu să nu fi făcut nici aceea ... Atuncia n'aş fi atât de nefericită ...

Aici convorbirea s'a intrerupt. Urmă un plâns de femeie, care a inecat vorbele ei, încât nu mai puteam înţelege nimica.

Dimineta, sculat de timpuriu, m'am dus să me plimb prin grădină. Anastase şi nevastă-sa erau atunci acolo.

Faşa ei palidă se schimbă par că de odată când me vedu şi-mi întinse mâna surîzând.

Eră totă veselie şi dragoste. Când trecurăm pe lângă nişte trandafiri, rupse doi boboci; dete unul mie, celalalt bărbatului.

La dejun glumiă, ridea, fericită şi pândia par că momentul să potă face bărbatului vr'o plăcere. Pe urmă a fugit de i-a adus ţigaretile favorite, i-a aprins chibritul (graţie de care m'am bucurat şi eu;) apoi, la cererea lui, ş-a pus şi ea o ţigaretă în gură, iar el (întrecându-se cu mine) i-a dat foc.

La despărţire, ea m'a poftit să mai vin pe la ei, că-i fac multă plăcere. Iară el, petrecându-me la gară, mi-a dis :

— Văduţ-ai ce vieţă fericită am eu? Insoră-te, frate!

IOSIF VULCAN.

Ilustraţiunile.

Sora bună. Mariţi cea mică a început şi ea să umble la şcolă. Dar învăţătura merge greu şi e ruşine decă nu şcie lecţia. Sora mai mare, sora bună, inse îi vine intru ajutor. O înveţă şi ea ascultă cu multă luare aminte, cum arată ilustraţia făcută după desenul lui R. Epp.

Rugăciunea. Nimica nu-i mai frumos decât o copilă nevinovată, care se rogă lui Dumnezeu. Evlavia este farmecul care dă femeii un nimb de adoraţiune. O femeie lipsită de sentimentul pietăţii, este un monstru, de care trebuie să ne ferim. Ce frumosă este inse copila din ilustraţiunea a doua, copiată după tabloul lui Iuliu Schrader!

LITERATURĂ ŞI ARTE.

Ştiri literare şi ştiinţifice. Dl George Coşbuc a scos la lumină în Bucureşti un volum nou de poezii intitulat: „Fire de tort“. — Dl dr. V. Babeş a ţinut la institutul de bacteriologie mai multe conferinţe ştiinţifice. — Prinţul George Bibescu a fost ales membru asociat străin al Academiei de ştiinţe politice şi morale din Paris. — Dl N. Xenopol a ţinut în localul Ligei, secţia Bucureşti, o conferinţă: „Despre sentimentul naţional în arte“. — Dl Al. A. Sturdza, şeful de cabinet din ministeriul cultelor din România, a scos la lumină un frumos volum de versuri franceze: „L'Infernel Clavier“.

Români în oştea lui Rákoczi. Dl Jancsó Benedek, publicist maghiar care se ocupă mai obiectiv de români, scrie în foişora diarului „Hazánk“ de la 5 aprilie, un articol despre „Curuşii români ai lui Rákoczi“ şi constată că în oştea lui Rákoczi au servit

şi români. Dintre aceştia, cel mai renumit a fost vestitul căpitan român Dragul, care a bătut pe nemţii de la Boroşineu la Arad şi i-a făcut prinşonieri dimpreună cu oficerii cu tot; apoi vitézul locotenent sătmărean Vasile Bala, cu stegarul seu Petru Papp; tot din părţile acelea şi căpitanul Ciurila. Români intrând în foc, cântau :

Frunză verde pune 'n clop,
Nu te uită nici la foc!

Mare contingent au dat rescólei lui Rákoczi românii din Chior. Gligor Pinteş şi Balica i-au fost căpitani de guerilla. În Scaunul-Mureşului în fruntea românilor au stat căpitanul lor Vasile Fekete, în Ţera-Bersei Bucur Câmpian. Participarea românilor la rescóla rákocziană prin nimica nu se probéză mai bine, după dsa, decât prin influinţa ce au avut dênşii asupra aşă numitelor cântece curuşiane, dintre cari componistul Káldy Gyula a presintat câteva la un concert în Budapesta la 25 ianuarie 1896. Intre aceste cântece, scrie dl Jancsó Benedek, sânt nu numai de acelea, pe cari se vede influenţa românescă, inse chiar şi curate cântece româneşti, pe cari la primul auş numai decât le cunóşce ori-cine, care şedând prin ţinuturi locuite de români, are cel puţin o slabă idee despre ritmul muzicii române. Astfel „Dansul haiducesc ardelenesc“, pe care publicul din Budapesta l'a aplaudat drept perlă a vechiei muzice maghiare de dans, nu e decât cântecul de dans al „Bătutei“ române“. Luăm act.

Psichologia Stilului. Sub titlul acesta, dl Petru P. Negulescu a publicat la Bucureşti o broşură, care cuprinde un studiu de estetică. Lucrarea acésta e un capitol dintr'o lucrare mai întinsă, care încă nu e gata. Motivul care a indemnât pe autor să publice acest capitol înainte d'a-şi termina totă lucrarea, ne spune. e credinţa că el ar puté contribui la înţelegerea şi lămurirea câtorva din problemele de artă, de cari se intereseză de câţva timp din ce în ce mai mult o parte din publicul nostru cititor. Preţul 2 lei.

Teoria Muzicii. Cultura muzicii a luat şi la noi un avânt frumos. Probă, corurile multe care s'au înfiinţat mai cu sémă prin comunele din Banat. Deodată cu înaintarea acésta s'a simţit inse din ce în ce mai mult trebuinţa unui manual pentru studiul muzicii. La trebuinţa acésta vine să răspundă acuma dl A. Sequens, profesor de muzică în Caransebeş, prin lucrarea sa intitulată: „Elemente din teoria muzicii, pentru institute pedagogice şi şcole medii“. Recomandăm cu plăcere acésta carte conducătorilor de coruri. Se află de vândare la Caransebeş, în tipografia diecesană, preţul 1 corónă.

TEATRU ŞI Muzică.

Ştiri teatrale şi muzicale. Teatrul Naţional din Bucureşti îşi va închide stagiunea la 1|13 aprilie; după aceea se vor da numai câteva reprezentaţii de beneficii. — Dna Aristita Romanescu şi dl Const. Nottara, cu mai mulţi artişti ai Teatului Naţional din Bucureşti, vor formă o trupă ambulantă şi vor da reprezentaţii în mai multe oraşe din România. Ar fi bine să vină şi pe la noi. — Dşora Agata Bărsescu va jucă în teatrul nemţesc din Cernăuţi la 13, 14 şi 15 aprilie n.; cu asta ocaşiune, între altele se va represintă şi „Ullranda“ noua dramă de Carmen Sylva.

Brașovenii și Societatea pentru fond de teatru român. Brașovenii au dat un exemplu cum ar trebui să se facă și prin alte locuri, ca să putem avea cât mai curând capitalul trebuincios pentru înființarea unui teatru românesc. Densii au dat joi la 9 aprilie n. o reprezentație teatrală de diletanți și concert, după care a urmat petrecere de dans, în folosul Societății pentru fond de teatru român. Diletanții, precum aflăm din „Gazeta Trans.„, sunt domnișore și domni din societatea de acolo. S'a jucat „Trei doctori de odată“ comedie într'un act, localizată de dna Virginia A. Vlaicu. În concert, Reuniunea română de cântări de acolo a cântat: „Vino 'n codru“ de H. Huber, și „Hora“ de G. Dima. Felicităm pe brașoveni pentru această inițiativă!

Reprezentatie teatrală în Hațeg. Reuniunea română de cântări din Hațeg va aranja astăzi sâmbătă la 11 aprilie n. o reprezentație teatrală, jucând piesele: „După teatru“ comedie într'un act, localizată de dl I. V. Stefanelli și „Rusaliele“ vodvil într'un act de V. Alecsandri. În aceste piese iau parte dōmnele Elena Băiaș, Valeria Cătean, Victoria Popovici, Virgiliu Popovici, Fira Costa și dnii Sebastian Negru, Corneliu Popovici, Virgiliu Popovici, Aurel Eliu, Nicolae Theodosie jun., Aurel Radu. După teatru urmază dans. A daugăm, că această zelosă reuniune, în adunarea sa generală, s'a constituit astfel: președinte Nic. Nestor, secretar dr. G. Suci, econom Seb. Negru, cassar Paul Oltean, diriginte al reuniunii Corneliu Popovici, membri de încredere A. Bărsan și Făgaraș.

Concerte și reprezentații teatrale la Paști.

✓ **La Brașov** societatea sodalilor români a aranjat a doua zi de Paști, concert, reprezentație teatrală și petrecere cu dans. S'a cântat și declamat; apoi s'a jucat comedia „Iorgu de la Sadagura“ de V. Alecsandri. În sfârșit a fost dans. — **La Alba-Iulia** s'a dat a treia zi de Paști o producțiune teatrală-declamatorică. Dșora Victoria Roșca și dl Camil Velican au declamat poesii; apoi s'a jucat comedia „O noapte furtunosă“ de I. L. Caragiale. — **La Belinț** corul vocal bisericesc al plugarilor români a represintat a doua zi de Paști comedia populară „Sărăcie Lucie“ de Iosif Vulcan. — **La Bocșa-montană** diletanții români au jucat a doua zi de Paști vodvilul în 4 acte „Sătenii“ de A. P. Petrin. — ✓ **La Utriu** tinerimea română diletantă a dat în luna Paștilor un concert și o reprezentație teatrală, jucând comedia „Cinel Cinel“ de V. Alecsandri. — **La Călova-montană** tinerimea română, cu concursul unor domni din Oravița, a dat tot atunci un concert-declamatoric. — **La Tărbăntu-mare** reuniunea română de muzică și cântări „Armonia“ a dat în luna Paștilor un concert și o reprezentație teatrală, jucând piesa: „Stăua României și morții de la Plevna“ melodramă în 3 acte și 3 tablouri de I. P. Bancov.

Diletanții români din Orăștie vor da acolo mâine în duminica Tomei o reprezentație teatrală jucând comedia „Totul pentru ochii lumii“ seu „Cum se îmbetă lumea cu apă rece“, localizată de dl Virgil Onițiu.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. *Sinódele bisericești gr. or. române* din Transilvania și Ungaria se vor deschide mâine în duminica Tomei, la Sibiu, Arad și Caran-

sebes. — *Congresul didactic din România* anul acesta se ține la Focșani în zilele de 28, 29 și 30 martie v. (9, 10 și 11 aprilie n.)

Sfințirea noului mitropolit al Bucovinei și al Dalmației se va face la 7/19 aprilie în Viena. A treia zi după Paști mitropolitul Arcadie a plecat la Viena să depună jurământul în mâinile Maj. Sale. Actul sfințirii, la 7/19 aprilie, se va seversă de către episcopii sufragani dr. Gerasim Petranovici din Cattaro și dr. Nicodim Milaș din Zara, în biserica St. Treimi. Intronisarea va urma apoi la Cernăuți, cu mare pompă. Spre scopul acesta s'a și format un comitet sub presiunea vicarului general dr. Vladimir Repta.

Deputați sinodali. În arhiepiscopia Sibiu s'a ales deputat sinodal în locul vacant, dl dr. Elie Cristea. — În diecesă Caransebeș, s'au ales dnii dr. Petru Ionescu și Ioan Bartolomeiu.

Doctori noi. Dl George Proca, profesor substituit la institutul pedagogic-teologic din Arad, a fost promovată la universitatea din Cernăuți la gradul de doctor în teologie. — Dl **Juliu Maniu** a fost promovată în Budapesta la gradul de doctor în drept.

Tinerimea teologică-pedagogică din Arad va ține mâine în duminica Tomei, cu ocaziunea deschiderii sinodului, o ședință festivă, la care vor lua parte și deputații sinodali în frunte cu Pr. Ssa episcopul diecesan Ioan Meșianu. Corul va cânta cvartete, câțiva tineri vor citi lucrări de ale lor, iar alții vor declamă poesii.

Asil de studenți români în Cernăuți. Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina a decis ca în 1 septembrie an. c. să deschidă un asil de studenți români la Cernăuți. Dar fiind că nu dispune pentru scopul acesta decât de 10.000 fl., comitetul Societății face apel la toți românii să vină întru ajutor cu contribuiri. Comitetul societății a ales un subcomitet în persoanele dlor br. Eudoxiu Hormuzaki, cav. Dionis de Bejan, cav. dr. Iancu de Flondor, br. Alesandru Hormazaki, dr. George Popovici, Atanas Pridie și dr. Emilian Voiuțeki, cu însărcinarea d'a pune în curs colecte. Ofertele maritimose sunt a se trimite dlui dr. Alesandru baron Hormuzachi (Cernăuți, strada Iosif nr. 8.)

Din reuniunile învățătoresci. **La Arad** vineri după Paști s'a ținut adunarea generală a reuniunii învățătorilor români ortodocși din protopresbiteratele consistoriului aradan, din dreapta Mureșului, sub presiunea dlui Teodor Ceonța, secretar dl Nic. Stefu, asistând și Pr. Ssa episcopul diecesan Ioan Meșianu. Învățătorii Nic. Stefu, S. Giurcōne, I. Micoroiu, D. Medrea, I. Moldovan au ținut prelegeri teoretice și practice. — **La Parhida** în Biharia la 18/30 aprilie se va ține adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Orăștiei-mari, sub presiunea dlui Eliă Bochiș, presidentul reuniunii. Cu asta ocaziune învățătorul Nic. Indrieș din Parhida va ține cu elevii sei o prelegere practică. — **La Orăștie** astăzi sâmbătă după Paști se va întruni adunarea generală a sub-reuniunii învățătorilor gr. or. români din protopresbiteratul Orăștiei, sub presiunea dlui C. Baicu, notar Ioan Fleșeriu. — **La Mercuria** în 11 și 12 aprilie n. va fi adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Mercurei, convocată de vicepreședii Ioan Sava, secretar Aron Șerb. S'au înscris cu lucrări și prelegeri învățătorii Const. Sava, I. Georgescu, C. Țintea, I. Ivan și N. Simulescu.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Nicolae Onciu, învățător în Toraculmic, s'a logodit cu dșora Elena Barbulescu.

Știri personale. Regele și regina României se află acuma la Abbazia, unde vor sta câteva săptămâni. — *Principele Ferdinand al României*, având a merge la încoronarea țarului, studiază limba rusă cu dl Grigoroșovitz, profesor de limbile slave la școala ruperioră de resboiu din București; Al. Sa vorbește destul de bine această limbă. — *Dl Nicolae Dumba*, membru al camerei seniorilor în Viena, va fi numit în curând consilier intim. — *Dl Constantin Burdia* a fost ales primar al Caransebeșului. — *Dl dr. Alesandru Codarcea*, pân' acuma medic în Lesben, a fost ales medic cercual la Blaș. — *Dl dr. Romulus Poruțiu*, medic cercual în Buzias, a fost numit protomedic onorar al comitatului Timișoara. — *Dl dr. Vas. Ramonțai*, avocat în Deș, a fost ales avocat al diecesei Gherla și s-a strămutat cancelăria în sediul diecesei. — *Dl Ioan Harșia*, absolvent în drepturi, s'a numit practicant cu plată la tabla reg. din Mureș-Oșorhău.

Jubileul Societății România Jună din Viena, pentru serbarea existenței sale de 25 ani, a început la 9 aprilie, sub protectoratul dlui Nicolae Dumba, membru în senatul imperial, și va ține până n 12 aprilie. Programul: 9 aprilie s'era de cunoștință, în saloanele Kaiserhof; 10 aprilie, requiem în memoria membrilor decedați, în biserica gr. or. I Fleischmarkt, s'era concert festiv în sala Ronacher; 11 aprilie, desv'elirea portretelor fundatorilor societății, ale dnelor Matilda Dumba n. Ghermani, baronesa M. Hye de Glunec n. Filipan, E. de Marenzeller n. Bibescu, în localul societății, IX Lazarethgasse 26; sera banchet, în Grand Hôtel, I Kärntherring; 12 aprilie, excursiune.

Asociațiunea națională din Arad în ultima sa adunare generală s'a organizat de nou astfel: Președinte Pr. S. Sa dl episcop Ioan Mețianu; vicepreședinte prim Augustin Hamsea; vicepreședinte al doilea Georgiu Telescu, notari Ioan Petran și Romul Nestor; iar în direcțiunea Asociațiunii s'au ales pe un an, conform statutelor: Petru Truța director prim, Vasiliu Mangra, director secundar; Savu Raicu, cassar; Iuliu Herbay, controlor; dr. Ioan Suci, fișcal; Valeriu Magdu, bibliotecar; Iancu Stefanuș, econom; Ioan Petrovici, notar; membri: dr. Nicolae Oncu, dr. George Popa, dr. George Vuia, Romul Ciorogariu, Aurel Suci, Ioan Lengeru, Mihai Veliciu, Moise Bocșan, Ioan Beleş, dr. Stefan C. Pop, Ignatie Papp și Georgiu Purcariu. Conducerea nouă a Asociațiunii adresează publicului român un apel de contribuire pentru scopurile instituțiunii. O listă e depusă și în redacția noastră și vom înainta cu plăcere sumele trimise.

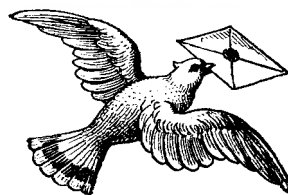
„Albina” din Sibiu a ținut adunarea sa generală sâmbătă la 28 martie n. Cu asta ocaziune pentru scopuri de binefacere s'au votat 6558 fl. 66 cr. Din această sumă, pentru școala de fete din Sibiu a Asociațiunii 1000 fl., școalei elementare de fete 300 fl., pentru m'asa studenților 3000 fl., internatului de fete din Brașov 200 fl., totatăta societății din Brașov pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor, precum și României June ca rată primă din suma de 1000 fl. ca donațiune de ctitor, asemenea și reuniunii române de musică din Sibiu; câte 100 fl. Societății Petru Maior,

Alumneului din Timișoara, Fundațiunii Zsga din Beinș, pentru fondul studenților săraci din Blaș, Brașov și reuniunii de agricultură sibiane; câte 50 fl. pentru scopuri de binefacere din Sibiu și Brașov. Acționarii primesc dividendă câte 16 fl.

O nouă societate de binefacere în București. Dilele acestea s'a înființat în București, între d'omnele române, o societate de binefacere, pusă sub ocrotirea A. S. Regale principesa Maria, al cărei nume îl și poartă. Scopul societății, scrie „Timpul” este încurajarea muncii prin ajutarea fetelor române care inv'etă o meserie în școalele publice s'eu în ori-ce atelier industrial din capitală. Comitetul societății este constituit astfel: Președintă de onore, A. S. R. principesa Maria; președintă, dna Ecaterina D. Butculescu; vicepreședinte, dnele Veturia dr. Neagoe și Emilia Stroe Popescu; secretare, dnele Ana D. Furnică și Maria I. Goga; cassieră, dna Maria G. Căciulescu; compt., Elena căpitan Oprescu. Membre în comitet s'unt dnele: Sofia M. Bragadiru, Filotea Ath. Savulescu, Elisa I. Manliu, Constanța D. Rosu, Sevasta C. Davidescu, Alexan. Gr. Alexandrescu, Maria I. Martinescu, Elena D. Martin, Eleonora P. Georgescu și Speranța dr. Furtună.

Necrolog. *Vasiliu Bancaș*, student la facultatea de drept a universității din Budapeșta, a încetat din viață la 6/18 martie, în etate de 21 ani, la casa părintească din comuna Selsig în Selagiu. — *Maria Străin*, soția dlui George Străin din Bözovici, a repausat la 17/29 martie, în etate de 54 ani. — *Maria Rațiu* n. Olah de Turda, v'eduva fostului senator magistratual Dimitrie Rațiu de Nagylak, a murit la Turda, în 6 aprilie, în etate de 82 ani.

Poșta redacțiunii.

Benic. Noi s'untem de părerea să mai aștepti. Pentru revisiune, durer, n'avem timp.

Strada Styrbel 70. Cu nr. 40 din 1892, nu mai putem servi.

Dialogul pedagogic nu se potrivește pentru foia noastră.

Mi-am perdut rostul. Frase fără nici un mieș și niște rime usate

grozav. Strofa a cincea mai e și comică afară din cale. Ascultă :

Ah! am plămădit odată
Pe noroc cetăți de aur,
Și mi-am pus pe cap cununa.
Iar în pept curaj de taur.

Iată până unde merge căutarea de rime.

O, remăi. Prosă rimată.

Cântec de s'eră. Strident, pacient, inocent, — românește scrii dta?

Cătră Iuliu Cesar. Săracul, ce ț-a greșit de nu-i dai pace, și tocmai pe d'ensul țî l'ai ales să-i adresezi prima încercare?

Călindarul săptămânei.

Dumineca Tomei Ev dela Ioan, c 20. gl. I. a inv. I.			
Țiua s'ept.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sorele.
Duminecă	31 Cuv. Ipatie	12 Iuliu	457 5 36
Luni	1 Mariei Egipt'ena	13 Iustinus	454 6 38
Mărți	2 Păr. Titus	14 Tiburțiuș	452 6 39
Mercuri	3 Cuv. Păr. Nichita	15 Fürchtegot	450 6 41
Joi	4 Cuv. Păr. Iosif	16 Irina	448 6 43
Vineri	5 SS. Teodot și Agat	17 Rudolf	446 6 45
Sâmbătă	6 Păr. Eutichie	18 Dionisiu	443 6 46

Proprietar, redactor respunțător și editor: IOSIF VULCAN. (STRADA PRINCIPALĂ 375 A.)

CU TIPARUL LUI IOSIF LĂNG ÎN ORADEA-MARE.